

Broj: 01/6-50-3-6-7/21

Sarajevo, 29.3.2021.

IZVJEŠTAJ O RADU KOMISIJE ZA OSTVARIVANJE
RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2020. GODINU

Sarajevo, januar 2021.

SADRŽAJ

POGLAVLJE 1. UVODNI DIO	3
POGLAVLJE 2. IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA KOMISIJE	4
2.1. Tematska sjednica u organizaciji Komisije	5
2.2. Obuke i ostali sastanci na kojima su učestvovali članovi Komisije	7
2.3. Izrada publikacija	8
POGLAVLJE 3. SAŽETAK	9
PRILOG: Pregled sjednica Komisije s tačkama dnevnog reda	10
Zaključci Komisije.....	12

Na osnovu člana 32. stav (2) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 79/14), Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na 7. sjednici, održanoj 2021. godine, usvojila je

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2020. GODINU

POGLAVLJE 1. UVODNI DIO

Nadležnosti Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH (u daljnjem tekstu: Komisija) utvrđene su članom 49. Poslovnika Predstavničkog doma, kojim je propisano da Komisija razmatra pitanja koja se odnose na:

- ostvarivanje ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, naročito u vezi s unapređivanjem statusa žena u Bosni i Hercegovini;
- podsticanje aktivnosti u institucijama BiH na provođenju Platforme za djelovanje Pekinške deklaracije (Četvrta svjetska konferencija o ženama, 1995) u 12 kritičkih sfera;
- podsticanje i koordinaciju aktivnosti s entitetskim parlamentima i Skupštinom Brčko Distrikta BiH na unapređenju statusa žena i provođenju Platforme za djelovanje Pekinške deklaracije;
- razmatranje predloženih zakona i drugih propisa sa stanovišta ravnopravnosti spolova i sprečavanja diskriminacije žena;
- razmatranje prijedloga dokumenata i izvještaja institucija BiH koji se odnose na ostvarivanje ravnopravnosti spolova i provođenje Platforme za djelovanje Pekinške deklaracije u cijelosti, odnosno po pojedinim oblastima;

- razmatranje pripreme za učešće delegacija Bosne i Hercegovine na međunarodnim skupovima kada se razmatra provođenje Pekinške deklaracije (UN, Vijeće za regionalnu saradnju – RCC i sl.);
- druga pitanja u vezi sa ostvarivanjem ravnopravnosti spolova.

POGLAVLJE 2. IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA KOMISIJE

U 2020. godini Komisija je održala četiri redovne sjednice s ukupno 18 tačaka dnevnog reda, kako slijedi:

<i>Broj i datum održavanja sjednice</i>	<i>Broj razmatranih tačaka dnevnog reda</i>	<i>Broj i ime članova prisutnih sjednici Komisije</i>	<i>Broj i ime članova koji nisu prisustvovali sjednici Komisije</i>
3. sjednica 3.2.2020.	5	8 Adil Osmanović, Vlatko Glavaš, Mirjana Marinković – Lepić, Aida Baručija, Nada Mladina, Ljubica Miljanović, Jasmin Emrić, Damir Arnaut	1 Snježana Novaković – Bursać
4. sjednica 6.7.2020.	3	7 Adil Osmanović, Snježana Novaković – Bursać, Mirjana Marinković – Lepić, Aida Baručija, Nada Mladina, Jasmin Emrić, Damir Arnaut	2 Ljubica Miljanović, Vlatko Glavaš
5. sjednica 22.7.2020.	4	6 Adil Osmanović, Snježana Novaković – Bursać, Vlatko Glavaš, Aida Baručija, Jasmin Emrić, Damir Arnaut	3 Ljubica Miljanović, Nada Mladina, Mirjana Marinković – Lepić
6. sjednica 14.9.2020.	6	9 Adil Osmanović, Snježana Novaković – Bursać, Vlatko Glavaš, Mirjana Marinković – Lepić, Aida Baručija, Nada Mladina,	0

		Ljubica Miljanović, Jasmin Emrić, Damir Arnaut	
Ukupan broj sjednica: 4	Ukupan broj razmatranih tačaka: 18	Prosjek prisustva: 83,5 %	Prosjek odsustva: 16,5 %

Osim redovnih sjednica, Komisija je organizirala i jednu tematsku sjednicu, o kojoj će biti više riječi u sljedećem dijelu.

2.1. Tematska sjednica u organizaciji Komisije

Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, u saradnji s Agencijom za ravnopravnost spolova Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i uz podršku UN-ovih organizacija UNDP-a i UN Women, organizirala je tematsku sjednicu pod nazivom „Analiza rezultata lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2020. godine kroz rodnu perspektivu“, a u okviru projekta „Žene na izborima u BiH“. Tematska sjednica održana je 22.12.2020. uz sljedeći

DNEVNI RED

10:00-10:15	Otvaranje tematske sjednice <ul style="list-style-type: none"> - <i>Gđa Marina Riđić, moderatorica tematske sjednice</i> Uvodna obraćanja <ul style="list-style-type: none"> - <i>Nj.E. Johanna Strömquist, ambasadorica Švedske u BiH</i> - <i>Gđa Steliana Nedera, rezidentna predstavnik UNDP-a</i> - <i>Gosp. David Saunders, predstavnik UN Women</i>
10:15-10:30	Osvrt na rezultate lokalnih izbora u BiH 2020. godine kroz rodnu perspektivu i predstavljanje prioriteta za budući period <ul style="list-style-type: none"> • <i>Gosp. Adil Osmanović, Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH</i>
10:30-10:45	Korijenski uzroci loše zastupljenosti žena u političkim procesima i mjestima odlučivanja u BiH – predstavljanje rezultata najnovijeg istraživanja Agencije <ul style="list-style-type: none"> • <i>Gđa Samra Filipović-Hadžiabdić, Agencija za ravnopravnost spolova BiH Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH</i>
10:45-11:00	Rodna perspektiva Lokalnih izbora 2020. godine – pregled učešća žena <ul style="list-style-type: none"> • <i>Gosp. Suad Arnautović, Centralna izborna komisija BiH</i>
11:00-12:00	Od kandidatske liste do odlučivanja u lokalnoj zajednici – panel diskusija s kandidatkinjama <ul style="list-style-type: none"> - <i>Gđa Ira Adilagić (Sarajevo, Centar) Naša Stranka</i> - <i>Gđa Olivera Đeordić Nedić (Doboj) PDP</i> - <i>Gđa Dušica Runić (Drvar) SNSD</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Gđa Almedina Zukorlić Pašalić (Sarajevo, Stari Grad) Narod i pravda</i> - <i>Gđa Alisa Ramić Dudić (Tešanj) SBB</i> - <i>Gđa Gordana Vidović (Modriča) Seljačka stranka</i> - <i>Gđa Milica Šukalo (Gradiška) SDS</i> - <i>Gđa Aida Pašić (Cazin) SDA</i> - <i>Gđa Amna Popovac (Mostar) Platforma za progres</i> - <i>Gđa Mirjana Džajić (Ljubuški) HDZBiH</i>
12:00-12:30	Pauza za kafu
12:30-12:45	<p>„Žene na izborima u BiH“ – izgradnja kapaciteta i savezništva za žene u politici</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Gđa Lejla Ramić-Mesihović, UNDP</i> • <i>Gđa Edita Miftari, UN Women</i>
12:45-13:00	<p>Jednake šanse za žene i muškarce – predizborna kampanja i vidljivost kandidatkinja u javnom prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Gđa Jadranka Miličević, Ženska mreža BiH</i>
13:00-13:15	<p>„Više od kvote“ i „Ja glasam za ženu“ – rezultati programa koji zagovaraju veće učešće žena na mjestima odlučivanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Gđa Nermina Voloder, Westminster fondacija za demokratiju</i>
13:15-13:40	Diskusija
13:40-14:00	Prijedlozi zaključaka i preporuka za usvajanje od strane Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH i zatvaranje tematske sjednice

Tematska sjednica rezultirala je s nekoliko zaključaka a najvažniji su:

1. Povećano je učešće žena u političkom životu u BiH, ali nedovoljno.
2. Potrebna je veća finansijska podrška ženama u politici (i u domaćinstvu).
3. Potrebna je veća podrška medija u promoviranju žena u politici – tokom izbora ali i inače.
4. Potrebna je veća podrška ženama unutar političkih stranaka / potrebna je veća vidljivost žena unutar stranaka / potrebno je ići dalje od deklarativne podrške.
5. Muškarci u politici se moraju više zalagati za svoje kolegice dok žene trebaju biti podrška jedna drugoj.
6. Zakon je glavni mehanizam postizanja rodne ravnopravnosti i potrebno je uskladiti Zakon o ravnopravnosti spolova na svim nivoima vlasti u BiH.

2.2. Obuke i ostali sastanci na kojima su učestvovali članice i članovi Komisije

- **Obuka pod nazivom „Provođenje prethodne (ex ante) i naknadne (ex post) procjene uticaja u pogledu ravnopravnosti spolova“, održana 24. 2. 2020, Hotel Courtyard by Marriott, Sarajevo.**

Obuku su organizirali UNDP i UN Women u saradnji s Agencijom za ravnopravnost spolova Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH.

- **Konzultativni sastanak UNDP-a i UN Women s članovima i članicama Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Parlamentarne skupštine BiH, održan je 1. 10. 2020. putem Zoom platforme uz slijedeći**

DNEVNI RED

1. Uvod u projekat „Žene na izborima u BiH“ i pregled aktivnosti na izgradnji kapaciteta projektnih partnera;
2. Rasprava o prioritetima Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova, Orijentacionom radnom planu za 2020. godinu i mogućnostima za podršku kroz projekat „Žene na izborima u BiH“;
3. Zaključci sastanka i naredni koraci.

Kao zaključak navedenih konsultacija dogovorene su sljedeće aktivnosti:

- Organiziranje stručnih konsultacija s članicama i članovima Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova koje bi uključile sljedeće:
 - a) Orijentaciona sesija s Agencijom za ravnopravnost spolova BiH,
 - b) Validacija alata izrađenih u okviru projekta za podršku izgradnji kapaciteta Komisije,
 - c) Izrada komunikacijske strategije Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova.
- **Orijentaciona sesija i stručne konsultacije sa članicama i članovima Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, 19 - 20. 11. 2020, Hotel Termag, Jahorina.**

Agencija za ravnopravnost spolova Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH u saradnji s projektom „Žene na izborima u Bosni i Hercegovini“, koji finansira švedska vlada, a provodi UNDP uz stručnu podršku UN Women, organizirala je dvodnevni sastanak s članovima Komisije s ciljem predavljanja pravnog i institucionalnog okvira za ostvarivanje ravnopravnosti spolova u BiH, aktivnosti Agencije za ravnopravnost spolova, te diskusijom o budućim zajedničkim aktivnostima s Komisijom. Poseban naglasak bio je na temama rodno odgovornog parlamentarnog djelovanja u vezi s pandemijom COVID-19, te izgradnji kapaciteta Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova PDPSBiH u okviru projekta „Žene na izborima u BiH“.

2.3. Izrada publikacija

Članice i članovi Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova su svojim prijedlozima, komentarima i sugestijama sudjelovali u izradi Komunikacijske strategije Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova čija je autorica Nađa Lutvikadić – Fočo. Izlazak ove publikacije se očekuje u 2021. godini. Publikacija je nastala kao rezultat saradnje KORS-a s UN – ovim organizacijama UNDP i UN Women kao i Agencijom za ravnopravnost spolova MLJPI BiH a uz finansijsku podršku Švedske vlade a sve u sklopu projekta „Žene na izborima u BiH“.

POGLAVLJE 3. SAŽETAK

Bitno je naglasiti da su višegodišnji strateški partneri, s kojima je Komisija i tokom protekle godine najviše saradivala: Agencija za ravnopravnost spolova BiH, *UN Women*, UNDP, Westminster fondacija za demokratiju, OSCE te brojne nevladine organizacije.

Komisija se kroz proteklu 2020. godinu, na koju se ovaj izvještaj i odnosi, susrela s nizom problema uzrokovanih pandemijom COVID-19 pa su otkazane različite aktivnosti zbog uvedenih epidemioloških mjera ili su realizirane ali ne u mjeri i na način kako su planirane. Planirana konferencija povodom Međunarodnog dana žena je otkazana kao i drugi načini obilježavanja značajnih datuma za ravnopravnost spolova. Neke od planiranih aktivnosti se prenose u 2021. godinu.

Članica Komisije Snježana Novaković- Bursać imenovana je u Radnu grupu za izradu Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini, iz nadležne komisije.

PRILOG: Pregled sjednica Komisije u 2020. godini s točkama dnevnog reda i Zaključci koje je donijela Komisija:

➤ **3. sjednica, 3.2.2020. god.**

Dnevni red:

1. Usvajanje Zapisnika 2. sjednice Komisije;
2. Razmatranje Izvještaja o radu Savjeta ministara Bosne i Hercegovine za 2017. godinu;
3. Razmatranje Izvještaja o radu Savjeta ministara Bosne i Hercegovine za 2018. godinu;
4. Usvajanje Izvještaja o radu Komisije za 2019. godinu;
5. Tekuća pitanja:
 - a) Poziv na obuku: „Provođenje prethodne (ex ante) i naknadne (ex post) procjene utjecaja u pogledu ravnopravnosti spolova.

➤ **4. sjednica, 6.7.2020. god.**

Dnevni red:

1. Usvajanje Zapisnika 3. sjednice Komisije;
2. Razmatranje pitanja poput povećanog nasilja nad ženama u BiH;
3. Tekuća pitanja.

➤ **5. sjednica, 22.7.2020.god.**

Dnevni red:

1. Usvajanje Zapisnika 4. sjednice Komisije;
2. Izvještaj rukovodstva Komisije o nastojanju za postizanje saglasnosti o prijedlogu člana Komisije Damira Arnauta za uvrštavanje nove tačke u dnevni red 4. sjednice Komisije koja glasi: **Rekonstrukcija rukovodstva Komisije;**
3. Informacija o zaključnim zapažanjima i prioritetnim preporukama UN-ovog Odbora za uklanjanje svih oblika diskriminacije žena;
4. Tekuća pitanja.

➤ **6. sjednica, 14.9.2020. god.**

Dnevni red:

1. Usvajanje Zapisnika 5. sjednice Komisije;
2. Izvještaj o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za 2019. godinu;
3. Informacija o stanju nasilja nad ženama/ u obitelji od MUP-a Federacije BiH, MUP-a Republike Srpske i Policije Brčko distrikta prema Zaključku s 4. sjednice Komisije održane 6.7.2020.godine;
4. Izvještaj o realizaciji Plana interventnih mjera Agencije za ravnopravnost spolova BiH Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, prema Zaključku s 4. sjednice Komisije održane 6.7.2020. godine;
5. Imenovanje člana u Radnu grupu za izradu Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini iz nadležne Komisije;
6. Tekuća pitanja.

ZAKLJUČCI KOMISIJE u 2020. godini:

Zaključci s 4. sjednice Komisije:

Zaključak br. 1: „Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH traži od Gender centra Federacije BiH i Gender centra RS-a mjesečna izvješća o stanju nasilja u obitelji, s posebnim osvrtom na stanje za vrijeme trajanja pandemije COVID-19.“

Zaključak br.2: „Traži se od Agencije za ravnopravnost spolova BiH da u roku od 15 dana dostavi temeljit i opsežan izvještaj o Informaciji i realizaciji plana interventnih mjera po pitanju nasilja nad ženama i djecom u Bosni i Hercegovini, s posebnim osvrtom na stanje za vrijeme trajanja pandemije COVID-19.“

Zaključak br.3: “ Traži se od Federalnog Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srpske i Policije Brčko distrikta BiH da u roku od 15 dana dostave statističke podatke o nasilju nad ženama od marta 2020.do danas i usporedne podatke o stanju u istom periodu za 2018. i 2019. godinu.”

Zaključak br.4: „Traži se od članova Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova da dostave svoje prijedloge sekretarki Komisije radi revidiranja i dopune Plana rada za 2020. godinu.“

Zaključak s 6. sjednice Komisije:

„Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH traži od Savjeta ministara BiH da sastav Savjeta ministara uskladi sa odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova BiH i to na način da manje zastupljeni spol bude zastupljen s minimalno 40%“

PREDSJEDAVAJUĆI KOMISIJE

Adil Osmanović